

Motion till riksdagen

1988/89: Kr267

av Per Olof Håkansson (s)

Statens musiksamlingar

I budgetpropositionen anmäles beträffande Statens musiksamlingar att myndigheten har påtalat behovet av en översyn av dess verksamhet och att statsrådet avser att återkomma till regeringen i denna fråga.

En för musiklivet betydelsefull del av verksamheten inom Statens musiksamlingar är biblioteksverksamheten. Den utlåningsverksamhet som bedrivs dels med egna verk och dels med deponerade verk, främst från Sveriges orkesterföreningars riksförbund – SOR, är en grundläggande nödvändighet för det svenska musiklivet.

Verksamheten hålles emellertid inte uppe på en önskvärd nivå. Vad som är speciellt oroande är att bristen på resurser gör att det notmaterial som står till buds för utlåning genom denna utsätts för i och för sig normal förslitning som endast i ringa grad kan kompenseras genom underhåll eller nyinköp.

Den aviserade översynen måste omfatta en analys av dessa förhållanden. Översynen bör leda fram till en definition av på vilken kvalitativ nivå som utlåningsverksamheten skall bedrivas. Ett långsiktigt fungerande program för att åstadkomma en verksamhet på en jämfört med i dag klart högre nivå måste etableras. Fortsätter verksamheten på nuvarande nivå så går den mot en säker avveckling genom att notmaterialet slits ut då underhållsverksamheten och kompletteringsinköpen inte förmår kompensera förslitningen. Att sedan nyinköpen också ligger på en för låg nivå är ett annat delproblem.

Tillgången till noter är emellertid inte enbart en organisatorisk fråga av bibliotekskaraktär. Tillgången till noter är i dag begränsad på grund av olika hinder. Begränsningen är emellertid mera sällan beroende av tonsättarnas engagemang. Mera betydelsefulla restriktioner är ekonomiska, kommersiella, juridiska eller administrativa hinder av olika slag.

Tillgången till noter är av vitalt intresse för ett aktivt och levande musikliv. Detta gäller från den stora symfoniorkestern till den minsta amatörensemblen eller den för sitt nöjes skull ensamspelande. Noter är en förutsättning för att musik skall komma till utförande.

Tillgången till noter för det breda svenska musiklivet är begränsat, mer begränsat än vad det borde vara. Visserligen kan tillgången ökas kortsiktigt av att moderna kopieringsapparater numera är allmänt tillgängliga, men i ett annat perspektiv är kopiatorerna anledningen till den pågående kulturella utarmningen.

Det till synes korta avståndet mellan kompositören och ensemblen är fullt av olika hinder, kommersiella och juridiska, i en över tiden varierad omfattning. Allmängiltiga regler kompletteras av tillfälliga. Nationella bestämmelser harmonierar inte med utländska. Kommersiella knep blandas upp med kulturpolitiskt motiverade inslag.

Den aviserade översynen bör därför leda fram till initiativ och klarlägganden även på rättighetsområdet, som ökar tillgången till noter för det svenska musikalivet.

En fråga som bör uppmärksammas i detta sammanhang är det förhållande att förlagsverksamheten genom uppköp koncentreras alltmer. Den tidigare koncentrationen har skett i ett nordiskt perspektiv. Genom den utveckling som skedde under 1988 har emellertid ett USA-baserat företag inom förlagsbranschen med en huvudsaklig inriktning på genrer som inte omfattar till exempel den seriösa konstmusiken och körmusiken förvärvat den i praktiken största och enda i Norden på sedvanliga kommersiella villkor verksamma förlagskoncernen.

I anslutning till den aviserade översynen av Statens musiksamlingar och då inte minst dess biblioteksverksamhet bör därför även den kommersiella marknadens utveckling när det gäller notförsäljning analyseras och behovet av eventuella åtgärder övervägas.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförs i motionen om innehållet i översynen av Statens musiksamlingar m. m.

Stockholm den 24 januari 1989

Per Olof Håkansson (s)